

Minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns) aan ambassadeur te Washington (Van Roijen), 16 aug. 1954

*Afschrift van dit telegram is verleend aan het Hoge Commissariaat Djakarta en de posten te New York, Londen, Parijs, Brussel, Canberra, New Delhi, Karachi, Colombo en Rangoon.

Referte Uw telegram nr. 196 en voorgaande telegrammen inzake Indonesische activiteit betreffende Nieuw-Guinea.

Luns vernam 12 dezer van de Matthews, welke bron niet ware te noemen, dat volgens juist van State Department ontvangen bericht, Indonesië inderdaad Nieuw-Guineakwestie bij VN zal voorbrengen en zal trachten het als agendapunt te doen aanvaarden. Bedoeling zou zijn, dat in VN-resolutie aan Nederland zou worden opgedragen inzake soevereiniteit van Nederlands Nieuw-Guinea besprekingen met Indonesië te voeren. Dit zou eerste stap zijn. Matthews verklaarde reeds aan het State Department te hebben gezegd, dat, gezien opvattingen politieke partijen en publieke opinie in Nederland het geheel is uitgesloten, dat de Nederlandse regering besprekingen kan voeren over Nederlandse soevereiniteit over Nieuw-Guinea. Luns, dit beamende, heeft er aan toegevoegd, dat de Nederlandse regering nog geen beslissing nam of zij aan eventuele bespreking in Algemene Vergadering van VN zou kunnen deelnemen.

Luns heeft voorts gezegd te verwachten, dat onze geallieerden zich met kracht zullen verzetten tegen pogingen van Indonesië deze kwestie, die vrede en veiligheid der wereld op geen enkele wijze in gevaar brengt, voor te brengen bij VN.

Wij delen overigens Uw opvatting, dat het inopportuun zou zijn nu reeds demarche te doen teneinde State Department er toe te brengen bij voorbaat zich bereid te verklaren om stelling te nemen tegen Indonesische pogingen de Nieuw-Guineakwestie voor VN-forum te brengen.

Zulks geldt trouwens niet alleen voor de Verenigde Staten. Ook ten aanzien van andere landen wachten wij nog even af, voordat wij het initiatief nemen om Indonesië te verhinderen de Nieuw-Guineakwestie aanhangig te maken. Wanneer echter, zoals uit Uw 189 blijkt, het State Department reeds bezig is geweest Indonesië af te schrikken van een actie in VN, dan moet uiteraard zulks, waar en indien mogelijk, worden aangemoedigd. Daarbij kan naast de door Luns gebezigde argumenten worden gesteld, dat, nu er enige hoop is op verbetering der Nederlands Indonesische betrekkingen als gevolg van het met zeer veel moeite bereikte accord over de opheffing der Unie o.a., een wederopleving van het Nieuw-Guineageschil op internationaal niveau een ongunstige invloed op de wederzijdse stemming zou hebben.

De bereidheid van beide kamers der Staten-Generaal om hun goedkeuring te hechten aan de verkregen resultaten, zou hierdoor daarenboven stellig ongunstig worden beïnvloed.

Op eventuele vragen, waarom Nederland zelf Indonesië hiervoor niet waarschuwt c.q. of Indonesië dit niet zelf zal beseffen, zou kunnen worden geantwoord, dat Indonesische regering bij overleg over herziening der Nederlands-Indonesische betrekkingen de extreem nationalistische en communistische elementen in Indonesië reeds in zekere mate heeft getrotseerd en daardoor thans te meer zal zijn geneigd aan de wensen in die kringen tegemoet te komen, door op het punt Nieuw-Guinea bijzondere activiteit te ontplooien.

Uw 198 is afzonderlijk behandeld.